

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

Justitiedepartementet
Herkulesgatan 17
103 33 Stockholm

Ju.remissvar@regeringskansliet.se
zlata.tuco@regeringskansliet.se

Handläggare

FD/JU
Annika Höglund

Datum

2020-11-24

Vårt ärendenummer

03937-2020

Ert ärendenummer

Ju2020/02919/L6

Ett ändamålsenligt skydd för tryck- och yttrandefriheten (SOU 2020:45)

Folkhälsomyndigheten tillstyrker, med följande kommentarer, samtliga förslag i remissen.

Folkhälsomyndighetens kommentarer

12. Grundlagsskyddet för förpackningar

Utredningen har haft i uppdrag att överväga om det finns behov av och är lämpligt att undanta förpackningar från tryckfrihetsförordningens tillämpningsområde. Utredningen konstaterar att det i vissa hänseenden är problematiskt att förpackningar omfattas av tryckfrihetsförordningen men att det inte finns tillräckligt starka skäl att ändra den nu gällande ordningen. Folkhälsomyndigheten vill framhålla att införande av neutrala förpackningar avseende tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt tobaks- och nikotinfria produkter som används på ett likartat sätt som tobaksvaror skulle få en positiv effekt ur folkhälsosynpunkt genom minskad konsumtion av tobaksvaror. Det bör därför utredas om neutrala förpackningar avseende denna produktkategori kan utmönstras i regleringen. Folkhälsomyndigheten anser därför att det är viktigt att det utreds vidare om neutrala förpackningar avseende denna produktkategori ska eller inte ska omfattas av tryckfrihetsförordningen. Utredningen hänvisar till möjligheten att använda sig av den delegationsregel som infördes den 1 januari 2019. Undantaget avser krav på att införa – eller på visst sätt utforma – varningstext, innehållsdeklaration eller liknande produktinformation om syftet med detta är skydd för hälsa, miljö eller konsumentskydd. Delegationsbestämmelsen om produktinformation är relativt ny och om denna delegationsregel ger möjlighet till införande av neutrala förpackningar avseende tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt tobaks- och nikotinfria produkter som används på ett likartat sätt som tobaksvaror har inte utvärderats, dvs. hur stort utrymme

som krävs för näringsidkarna att förse förpackningen med egen text i förhållande till skyddet för folkhälsan. Folkhälsomyndigheten anser därför att det bör utredas vidare om denna delegationsregel anses omfatta möjligheten att införa neutrala förpackningar avseende nämnda produktkategori med hänsyn till att det inte bör göras en bedömning i det enskilda fallet gällande näringsidkares möjlighet att t.ex. ange varumärket eller andra kännetecken av kommersiell natur avseende neutrala förpackningar.

Vidare vill Folkhälsomyndigheten framhålla att Sverige ratificerade WHO:s ramkonvention om tobakskontroll 2005 (proposition 2004/05:118). Ramkonventionens artikel 5.3 handlar om att skydda länders folkhälsopolitiska arbete från tobaksindustrins inflytande. Enligt artikel 5.3 ska parterna när de fastställer och genomför sin folkhälsopolitik i fråga om tobakskontroll, i enlighet med nationell lagstiftning, agera för att skydda denna politik från påverkan av kommersiella och andra intressen inom tobaksindustrin. Utredningen har inhämtat synpunkter från näringsliv och branschorganisationer. Det framgår inte av betänkandet vilka som har lämnat synpunkter, det har heller inte redovisats i sin helhet vilka synpunkter dessa instanser har lämnat. Folkhälsomyndigheten menar att med hänsyn till ramkonventionen artikel 5:3 bör en transparent redovisning ske av de yttranden som getts in till utredningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Johan Carlson. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Anders Tegnell och Anna Bessö samt chefsjuristen Bitte Bråstad deltagit. Juristen Annika Höglund har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Annika Höglund